

Sigade respiratoor- reproduktiivne sündroom

Helen Prommik
Põllumajandus- ja Toiduamet
10.05.2024 Märjal

PRRSi levik (1)

PRRS on maailmas laialt levinud, eelkõige intensiivse seakasvatusega riikides

Levik Euroopas

- ▶ Lätis 2017 (ADNS andmed)
- ▶ Leedus 2007 (WOAH andmed)
- ▶ 2023 a nt Hispaanias, Poolas, Taanis, Saksamaal, Venemaal

Eestis

- ▶ 2024. kodusigadel (antikehad)

PRRSi levik (2)

Eesti juhtumid 2024

KÕIK tuvastatud RLTP rutiinse proovivõtuga!

Farm 1

Haiguse kahtlust otseselt ei ole olnud - kliiniliselt täheldatud suurenenud suremist, köha (laboris bakterioloogiline leid).

Elusloomade liikumine: oma tapamaja, ühele väikepidajale Lõuna -Eestis (veebruar 2024).

PTA poolt kehtestatud piirang loomade liikumisele.

Farm 2

Ostis sead farmist 1. 2023. a detsembri uuringud negatiivsed. 09.05.2024 seisuga 2 looma AK positiivsed. Kliinikat ei ole. Oma tarbeks tapmine.

PTA poolt kehtestatud piirang loomade liikumisele.

Farm 3

2022. a märtsis AK positiivsed. Hakkas vaksineerima. 2023. a uuringud negatiivsed. 2024. a aprillis 24 looma AK positiivsed. Kliinikat ei ole. Loomi ostnud ega müünud ei ole

PTA poolt kehtestatud piirang loomade liikumisele.

RLTP rakendusmeetmed

- ▶ Loomataudide ennetamiseks ja tõrjeks on Põllumajandus- ja Toiduamet koostanud riiklikud loomatauditõrje programmid (RLTP) ning nende täitmiseks kehtestab igal aastal rakendusmeetmeid
- ▶ Rakendusmeetmete täitmisega seotud vahendite maksumus ja menetluskulud kaetakse riigieelarvest. Loomapidaja on kohustatud tagama võimalused rakendusmeetmete täitmiseks ning vajalikud transpordikulud
- ▶ PRRS uurimiseks võetakse proovid kõikidest karjadest üks kord aastas. Loomadelt kogutakse proovid tagamaks PRRSi 10% levimus.
- ▶ Kõik seemenduskeskuse kuldid uuritakse kord aastas
- ▶ Proove uuritakse seroloogiliselt

Ennetus farmis ehk et mida saab loomapidaja teha (1)?

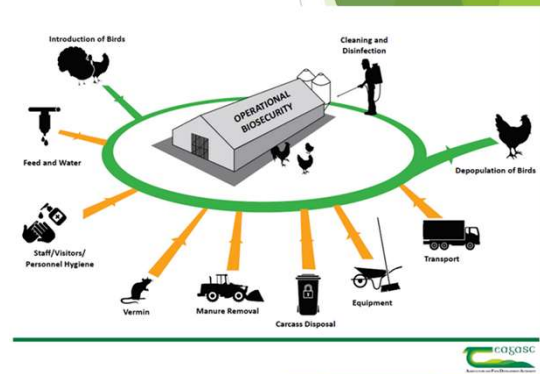
- ▶ PRRS ei kuulu kohustuslike uuringute alla loomade sissetoomisel, aga on loomapidaja enda kohustus tagada, et karja toodavad loomad ei kannu endaga PRRSi
- ▶ Koostab oma ettevõtte kohta bioturvalisuse kava ja hoiab selle ajakohasena ning järgib ning dokumenteerib selle täitmist igapäevategevustes;
- ▶ BO meetmed, sh ka uute loomade sissetoomisel ja loomade veol:
 - ▶ Uued loomad teistest eraldi
 - ▶ Veovahendi puhtus (sh ka tapamaja vedudel)

Ennetus farmis ehk et mida saab loomapidaja teha (2)?

- ▶ Loomade ostmisel on soovitatav küsida vajadusel loomade müüjalt lisauuringuid, mis kinnitavad, et loomad ei ole nakatunud PRRS-ga või kinnitust selle kohta, et loomad on/ei ole vaktsineeritud PRRS vastu
- ▶ Seemendusjaama toodavate sigade puhul on PRRS uuringud ja garantiid loomatervisesertifikaadil kohustuslikud
- ▶ Loomapidaja kohustused Loomatervise määrusest:
 - ▶ Vastutavad nende vastutusel olevate peetavate loomade ja toodete puhul järgmise eest:
 - ✓ peetavate loomade tervis
 - ✓ veterinaarravimite mõistlik ja vastutustundlik kasutamine, ilma et see mõjutaks veterinaararstide rolli ja vastutust
 - ✓ taudide leviku riski minimeerimine
 - ✓ hea loomakasvatustava

Bioturvalisuse kava (1)

- ▶ Bioturvalisuse kava tuleb koostada spetsiaalselt oma loomapidamiskoha jaoks
- ▶ Läbi tuleb mõelda kõik loomakasvatushoones loomade pidamisega seotud tegevused, panna need kirja ja pidada nende täitmise üle arvestust
- ▶ Erilist tähelepanu tuleb pöörata neile abinõudele, mille rakendamise esmane eesmärk on tõkestada haigustekitajate (viiruste, bakterite jne) pääs ettevõttesse

Bioturvalisuse kava (2)

Füüsilise kaitse meetmed

- ▶ asjakohasel juhul ala sulgemine, piirdetarade ehitamine, varjualuste ehitamine või võrguga piiramine
- ▶ puhastamine, desinfektsioon ning putuka- ja näriliste tõrje

Bioturvalisuse kava (3)

Haldusmeetmed

- ▶ loomade, toodete, sõidukite ja inimeste ettevõttesse sisenemise ja sealt väljumise kord
 - ▶ loomade mahalaadimiskoht
 - ▶ loomade liikumisteed
 - ▶ uued loomad eraldi
 - ▶ personali sisenemine farmi (hügieen, riietus jne), liikumine seksioonide vahel
 - ▶ külalised?
- ▶ seadmete kasutamise kord
 - ▶ igal seksioonil oma? Desopesu korraldus vahetuse korral? Märgistus
- ▶ asjaomaseid riske arvestavad liikumistingimused
- ▶ loomade või toodete ettevõttesse toomise tingimused
 - ▶ täiendavad uuringud sihtkohas või lähtekohas
- ▶ äsja sisse toodud või haigete loomade eraldamine
- ▶ surnud loomade ja muude loomsete kõrvalsaaduste ohutu kõrvaldamise süsteem

Mida saab PTA teha?

- ▶ Viia läbi iga aastast seiret
- ▶ Jagada infot riikide kohta kus PRRS on diagnoositud
- ▶ Panna PRRS positiivsetele farmidele peale liikumispõrangud piiramaks riigisisest levikut
 - ▶ Loomade liikumine lubatud ainult tapamajja
- ▶ Selgitamine, juhendamine
- ▶ Järelevalve

KOOSTÖÖ

Aitäh kuulamast!